

TÉZY NA MAGISTERSKÉ ŠTÁTNE ZÁVEREČNÉ SKÚŠKY

UAP – Učiteľstvo aprobačných predmetov – slovenská literatúra

Antická grécka a rímska literatúra (Homér, Sofokles, Euripides, Caesar, Vergilius, Horatius, Ovidius, Seneca, M. Aurelius a i.). Literárna a filozofická elita renesancie a baroka (W. Shakespeare, L. de Vega, P. de la Barca, Erazmus Rotterdamský, N. Machiavelli, T. More, F. Bacon, J. A. Komenský a i.). Osobnosti a tvorba svetového literárneho romantizmu (G. G. Byron, P. B. Shelley, V. Hugo, Novalis, H. Heine, S. Petőfi, A. E. Poe, A. Mickiewicz, A. S. Puškin, M. J. Lermontov, K. J. Erben, B. Němcová a i.). Významní predstavitelia realistickej prózy (H. Sienkiewicz, H. Melville, Ch. Dickens, sestry Bronteové, N. V. Gogol', F. M. Dostojevskij, H. de Balzac, Stendhal, G. Flaubert, E. Zola a i.). Moderné básnické smery na prelome 19. a 20. storočia (Ch. Baudelaire, P. Verlaine, A. Rimbaud, S. Mallarmé a i.). Americký román 1. polovice 20. storočia a nemecký realizmus 20. storočia (J. London, T. Dreiser, J. Steinbeck, H. Mann, T. Mann, E. M. Remarque a i.). Moderná próza 20. storočia (M. Proust, F. Kafka, A. Camus, J.-P. Sartre, F. S. Fitzgerald, V. V. Nabokov, J. Fowles, G. G. Marquez, J. D. Salinger, I. Shaw, N. Mailer, J. Updike, J. Kerouac, A. Ginsberg, Ch. Bukowski a i.).

Veľkomoravský literárny okruh. Prekladová a pôvodná literárna tvorba na Veľkej Morave. Zmienky o Veľkej Morave v pamiatkach z iných krajín; ohlasy v slovenskom baroku a v národnom obrození. Humanistická, renesančná, manieristická a baroková poézia a sledovanie medzitextového nadväzovania v prehlbovaní religiozity a postupného zosilňovania sekulárnosti. Vývin slovenského národného vedomia v ťanrových premenách humanistických, renesančných a barokových diel (J. Filický, J. Jakobeus, historické piesne, B. Szöllősi, J. B. Magin, S. Timon, M. Bel, J. Abrahamffy, A. Máčaj). Beletrizačné tendencie v humanistických a barokových memoároch, životopisoch a cestopisoch (P. Rubigall, S. Hruškovíc, J. Simonides, T. Masník, J. Láni, D. Speer, D. Krman, M. A. Beňovský). Duchovná a svetská lyrika ako úsilie o emocionálne reflektovanie sveta v renesancii a baroku (J. Silván, E. Láni, D. Pribiš, J. Tranovský, B. Szöllősi, Kódex J. Fanchaliho-Jóba, Š. F. Selecký, alamódová ľúbostná poézia). Poetické princípy barokovej didakticko-reflexívnej poézie a jej prepojenosť s ľudovými prísloviami (P. Benický, H. Gavlovič).

Idealizované typizovanie v renesančnej a barokovej dráme (školské hry, P. Kyrmezer, J. T. Mošovský, protestantská a katolícka baroková dráma, E. Ladiver).

Estetické princípy slovenského klasicizmu, preromatizmu, romantizmu a realizmu (uprednostňované literárne druhy, žánre, prozodické systémy, symboly a pod.). Interpretácia diel kľúčových autorov slovenského klasicizmu, preromantizmu, romantizmu a realizmu na základe vlastného čítania s dôrazom na odborné znalosti z daného obdobia.

Tradičný, modernistický a avantgardný model poézie. Medzi realizmom a naturalizmom, lyrizácia prózy, naturizmus a mýtizmus – podoby mýtu a ich žánrové indikátory.

Historikopolitické, spoločenské a kultúrne súvislosti vývinu slovenskej literatúry v období od konca druhej svetovej vojny po súčasnosť. Vývinové impulzy a premeny. Žánrová a subžánrová stratifikácia slovenskej prózy, poézie a drámy v príslušnom období.

Najvýznamnejší tvorcovia (básnici, prozaici, dramatici), ich diela a umelecké postupy.

Najvýznamnejší predstavitelia literárnej vedy, úloha literárnej kritiky a vývin literárnych periodík. Premeny umeleckej spisby po roku 1989.

Aktuálne vývinové trendy v slovenskej literatúre. Najvýznamnejší autori súčasnej slovenskej prózy, poézie a dramatickej tvorby. Pojem postmoderny a postmoderná spoločnosť v kontexte spoločenských systémov. Vlastnosti postmoderného textu. Postmoderné tendencie v našej literatúre.

Literárna komparatistika ako literárnovedná disciplína, základné pojmy a východiská literárnej komparatistiky, klasifikácia foriem medziliterárneho procesu, geneticko-kontaktové vzťahy, externé a interné kontakty, typologické súvislosti, medziliterárne spoločenstvá, problémy komparatívnej analýzy.

Metodika výučby literatúry v rámci aktuálnych pedagogických dokumentov. Školský vzdelávací program. Vzdelávacie štandardy. Kľúčové kompetencie. Inovácie v literárnej edukácii pri práci s umeleckým textom – uplatnenie moderných vyučovacích metód a moderných vyučovacích kompetencií v literárnej výchove (projektové vyučovanie, kooperatívne vyučovanie, metódy tvorivej dramatiky, EUR, problémové vyučovanie,

elektronické vzdelávanie, integrované tematické vyučovanie, mozgovokompatibilné vyučovanie, zážitkové vyučovanie atď.).

Semiotika ako vedná disciplína. Klasifikácia znakov. Jazyk ako znakový systém. Semiotické aspekty interpretácie umeleckého textu. Problematika binárnych opozícií.

Počiatky literárnej vedy na Slovensku. Slovenská literárna veda v 20. storočí. Najvýznamnejší predstavitelia slovenskej literárnej historiografie, teórie literatúry a kritiky.

Vzťah umeleckej literatúry a folklóru. Tánre ľudovej slovesnosti. Prvky folklóru v dielach umeleckej literatúry. Špecifickosť recepcie folklórnych textov.

Interpretácia umeleckého textu – definícia a vývin pojmu. Základná typológia a klasifikácia interpretácie. Metodologické východiská interpretácie.

Mikov model literárnej komunikácie. Chyby v interpretácii umeleckého textu.

ŠTUDIJNÁ LITERATÚRA

BAHR, E.: *Dějiny německé literatury I. - III.* Praha : Karolinum, 2006.

BAKOŠ, M.: *Vývin slovenského verša od školy Štúrovej.* Bratislava : VEDA – Vydavateľstvo SAV, 1968.

BAŠTÍN, Š. – OLEXA, J. – STUDENÁ, Z.: *Dejiny anglickej a americkej literatúry.* Bratislava : Obzor, 1993.

BÍLIK, R.: *Interpretácia umeleckého textu.* Trnava : Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2009.

BÍLIK, R.: *Industrializovaná literatúra (1945 – 1966).* Proxy a. s. (Bez udania miesta a roku vydania.)

ČEPAN, O. – KUSÝ, I. – ŠMATLÁK, S. – NOGE, J.: *Dejiny slovenskej literatúry III. Literatúra druhej polovice devätnásteho storočia.* Bratislava : VEDA – Vydavateľstvo SAV, 1965.

ČEPAN, O.: *Literárne dejiny a literárna veda.* Bratislava : Veda, 2002.

ČEPAN, O.: *Próza slovenského realizmu.* Bratislava : Veda, 2001.

ČEPAN, O.: *Stimuly realizmu.* Bratislava : Tatran, 1984.

- ČÚZY, L. – DAROVEC, P. – HOCHÉL, I. – KÁKOŠOVÁ, Z.: *Panoráma slovenskej literatúry III*. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2006.
- ĎURIŠIN, D.: *Teória literárnej komparatistiky*. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1975.
- FELDEK, Ľ.: *Prekliata Trnavská skupina*. Bratislava : Columbus, 2007.
- FELIX, J.: *Kritické rozlety*. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1985.
- FERENČÍK, J.: *Kontexty prekladu*. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1982.
- FORSTER, E. M.: *Aspekty románu*. Bratislava : Tatran, 1971.
- GBÚR, J. (ed.): *Kukučín v interpretáciách*. Bratislava : LIC, 2010.
- HARPÁŇ, M.: *Teória literatúry*. Bratislava : Tigra, 2004.
- HOCHÉL, I. – ČÚZY, L. – KÁKOŠOVÁ, Z.: *Slovenská literatúra po roku 1989*. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2007.
- HOCHÉL, I. (ed.): *Podoby a premeny slovenskej literárnej kritiky v 50. a 60. rokoch XX. storočia*. Zborník vedeckých štúdií. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa, 2010.
- HORVÁTH, T.: Transformácie sujetových konfigurácii aktantov. In: *Slovenská literatúra*, 1996, roč. 43, č. 1 – 2, s. 28 – 35.
- HRABÁK, J.: *Literárni komparatistika*. Praha : SPN, 1976.
- CHMEL, R. (ed.): *Literárnokritické konfrontácie*. Bratislava : Tatran, 1980.
- CHMEL, R.: *Dejiny slovenskej literárnej kritiky*. Bratislava : Tatran, 1991.
- KASÁČ, Z. – BAGIN, A.: *Dejiny slovenskej literatúry 3*. Bratislava : SPN, 1986.
- KASARDA, M.: *Osamelí bežci. Správy z ľudského vnútra*. Levice : Koloman Kertész Bagala – L. C. A., 1996.
- KERULOVÁ, M.: *Hodnotové aspekty staršej literatúry*. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa, 2008.
- KERULOVÁ, M.: *Nahliadnutia do staršej slovenskej literatúry*. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa, 1999.
- KOLEKTÍV AUTOROV: *Dejiny slovenskej literatúry 5*. Bratislava : VEDA – Vydavateľstvo SAV, 1985.
- KOLI, F.: *Interpretačné reflexie*. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa, 1997.
- KOLI, F.: *Interpretačné prizory prózy*. Nitra : VŠPg. v Nitre, 1995.
- KRAUS, C. (ed.): *Slovenská literárna kritika*. I. zv. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1977.
- KRAUS, C.: *Slovenský literárny romantizmus*. Martin : Vydavateľstvo Matice slovenskej, 1999.

- KRAUSOVÁ, N.: *Rozprávač a románové kategórie*. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1972.
- KRAUSOVÁ, N.: Typológia románových postáv. In *Slovenská literatúra*, 1986, roč. 33, č. 2, s. 169 – 191.
- KUBÍNOVÁ, M.: *Sondy do semiotiky literárneho diela*. Praha : ČAV, 1995.
- KUSÝ, I. – ŠMATLÁK, S.: *Dejiny slovenskej literatúry IV. Literatúra na rozhraní 19. a 20. storočia*. Bratislava : VEDA – Vydavateľstvo SAV, 1975.
- KUSÝ, I. *Slovenská literárna kritika II*. Bratislava : Asociácia organizácií spisovateľov Slovenska, 1979.
- KUSÝ, I.: *Slovenská literárna kritika III*. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1981.
- LAUKOVÁ, S.: *Sondy do barokovej literatúry*. Nitra : UKF, 2009.
- LEŠČÁK, M. – SIROVÁTKA, O.: *Folklór a folkloristika*. Bratislava : Smena, 1982.
- LIBA, P. – POPOVIČ, A. – ZAJAC, P. – MIKO, F.: *O interpretácii umeleckého textu*. Bratislava : SPN, 1981.
- LIBA, P.: *Literatúra a folklór*. Nitra : ÚJaLK PF, 1991.
- MARČOK, V. a kol.: *Dejiny slovenskej literatúry III*. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2006.
- MARKIEVICZ, H.: *Aspekty literatúry*. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1979.
- MATUŠKA, A.: *Za a proti*. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1975.
- MAZÁK, P. a kol.: *Dejiny slovenskej literatúry 2*. Bratislava : SPN, 1988.
- MELICHER, J. *Premeny folklórnych textov. Ľudová slovesnosť v čitateľskej interpretácii a recepcii*. Nitra : UKF, 2007.
- MIKO, F.: *Analýza literárneho diela*. Bratislava : Veda, 1987.
- MIKO, F.: *Od epiky k lyrike*. Bratislava : Tatran, 1973.
- MIKO, F.: *Umenie lyriky*. Bratislava : Slovenský spisovateľ 1988.
- MIKO, F.: *Verš v recepcii poézie*. Nitra : Pedagogická fakulta v Nitre, 1985.
- MIKO, F.: *Význam, jazyk, semióza*. Nitra : VŠPg, 1994.
- MIKULA, V. – MIKULOVÁ, M. (eds.) a kol.: *Kapitoly zo slovenského realizmu. Dejiny, medailóny, štúdie, interpretácie*. Bratislava : Vydavateľstvo UK, 2010.
- MIKULA, V. – MIKULOVÁ, M. (eds.): *Slovenský literárny realizmus II*. Bratislava : Slovenský Tatran, s. r. o., 2006.
- MIKULA, V.: *Slovenský literárny realizmus I*. Bratislava : Slovenský Tatran, s. r. o., 2005.

- MIKULOVÁ, M. (ed.): *Slovenský literárny realizmus III*. Bratislava : Slovenský Tatran, s. r. o., 2006.
- MINÁRIK, J.: *Baroková literatúra – svetová, česká, slovenská*. Bratislava : SPN, 1984.
- MINÁRIK, J.: *Renesančná a humanistická literatúra – svetová, česká, slovenská*. Bratislava : SPN, 1985.
- MINÁRIK, J.: *Stredoveká literatúra – svetová, česká, slovenská*. Bratislava : SPN, 1979.
- MINÁRIK, J.: *Z klenotnice staršieho slovenského písomníctva I. – III*. Bratislava : Tatran, 1991.
- MISTRÍK, J.: *Dramatický text*. Bratislava : Veda, 1979.
- MITOSEKOVÁ, Z.: *Teorie literatury*. Brno : Host, 2010.
- MUKŘOVSKÝ, J.: *Cestami poetiky a estetiky*. Praha : Československý spisovatel, 1971.
- NEMCOVÁ, J.: *Textové a kontextové súvislosti*. Nitra : VŠPg, 1994. NOGE, J.: *Slovenská romantická próza*. Bratislava : Tatran, 1969.
- PLESNÍK, L. a kol.: *Tezaurus estetických výrazových kvalít*. Nitra : UKF, 2008.
- PLUTKO, P.: *Autor a dielo. Dve štúdie z teórie autora*. Nitra : VŠPg, 1994.
- PLUTKO, P.: *Autor umeleckého diela*. Nitra : ÚJLK PF, 1992.
- PLUTKO, P.: *Cesta k básnickému tvaru (Kontext, téma, lyrický subjekt)*. Bratislava : Smena, 1979.
- POPOVIČ, A. – LIBA, P. – ZAJAC, P. – ZSILKA, T.: *Interpretácia umeleckého textu*. Bratislava : SPN, 1981.
- POPOVIČ, A.: *Štrukturalizmus v slovenskej vede. 1931 – 1949*. Martin : MS, 1970.
- SAWICKI, S.: O situácii v metodológii literárnej vedy. In: *Slovenská literatúra*, 1995, roč. 42, č. 1, s. 38 – 46.
- SEDLÁK, J. a kol.: *Dejiny slovenskej literatúry II*. Martin – Bratislava : Matica slovenská – Literárne informačné centrum, 2009.
- SEDLÁK, J.: *Epické žánre v literatúre pre mládež*. Bratislava : SPN, 1972.
- SLIACKY, O.: *Dejiny slovenskej literatúry pre deti a mládež do roku 1945*. Bratislava : Mladé letá, 1990.
- SLIACKY, O.: *Dejiny slovenskej literatúry pre deti a mládež po roku 1960*. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2010.
- SLIACKY, O.: *Slovník slovenských spisovateľov pre deti a mládež*. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2010.

- SLOBODNÍK, D.: *Cesty k próze*. Bratislava : Tatran, 1981.
- ŠKLOVSKIJ, V. B.: *Teória prózy*. Bratislava : Tatran, 1971.
- ŠMATLÁK, S.: *Dejiny slovenskej literatúry 2*. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2001.
- ŠMATLÁK, S.: *Dejiny slovenskej literatúry*. Bratislava : Tatran, 1988.
- ŠRÁMEK, J.: *Dějiny francouzské literatury v kostce*. Olomouc : Votobia, 1997.
- ŠTEVČEK, J.: *Dejiny slovenského románu*. Bratislava : Tatran, 1989.
- ŠTEVČEK, J.: *Esej o slovenskom románe. Od realizmu k naturalizmu*. Bratislava : Tatran, 1979.
- ŠTRAUS, F.: *Príručný slovník literárnovedných termínov*. Bratislava : Spolok slovenských spisovateľov, 2005.
- ŠTRAUS, F.: *Základy slovenskej verzológie*. Bratislava : LIC, 2003.
- ŠÚTOVEC, M.: *Mýtus a dejiny v próze naturizmu*. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2005.
- ŠÚTOVEC, M.: *O epickom diele*. Levice : L. C. A., 1999.
- ŠÚTOVEC, M.: *Rekapitulácia nekapitulácie. Malé kritické memoáre*. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1990.
- ŠÚTOVEC, M.: *O epickom diele*. Levice : L. C. A., 1999.
- TOMAŠEVSKIJ, B.: *Poetika*. Bratislava : Smena, 1971.
- TUČNÁ, E. – KOPÁL, J. – PRELOŤNÍKOVÁ, E.: *Literatúra pre deti a mládež*. Bratislava : SPN, 1987.
- TURČÁNY, V.: *Rým v slovenskej poézii*. Bratislava : VEDA – Vydavateľstvo SAV, 1975.
- TUREK, I.: *Inovácie v didaktike*. Bratislava : Metodicko-pedagogické centrum, 2005.
- VAŇKO, J.: *Komunikácia a jazyk*. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa, 1999.
- VOIGT, V.: *Úvod do semiotiky*. Bratislava : Tatran, 1981.
- VŠETIČKA, F.: *Kompoziciána (O kompozičnej výstavbe prozaického diela)*. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1986.
- VYBÍRAL, Z.: *Psychologie lidské komunikace*. Praha : Portál, 2000.
- WELLEK, R.: *Koncepty literární vědy*. Jinočany : H & H, 2005. WELSCH, W.: *Naše postmoderní moderna*. Praha : ZVON, 1994. [www.mpc-
edu.sk/publikacie](http://www.mpc-
edu.sk/publikacie) (od roku 2009 publikácie v pdf forme)
www.statpedu.sk/sk/statny-vzdelavaci-program

- ZAMBOR, J. (ed.): *Hviezdoslav v interpretáciach*. Bratislava : LIC, 2009.
- ZEMAN, M.: *Rozumět literaturě (Interpretace základních děl české literatury)*. Praha : SPN, 1986.
- ŤEMBEROVÁ, V.: *Autor a text. Súvislosti prózy a literárnej vedy*. Prešov : Metodické centrum, 1999.
- ŽILKA, T.: *Od moderny k postmoderne*. Banská Bystrica : Metodické centrum, 1997.
- ŽILKA, T.: *Postmoderná semiotika textu*. Nitra : UKF, 2000.
- ŽILKA, T.: *Téma a štýl v postmodernizme. (Postmodernistické aspekty prozaických textov)*. Nitra : Pedagogická fakulta, 1991.
- ŽILKA, T.: *Text a posttext. Cestami poetiky a estetiky k postmoderne*. Nitra : Vysoká škola pedagogická, 1995.
- ŽILKA, T.: *Vademecum poetiky*. Nitra : UKF, 2006.